

صنک و هجیه آموزش (خلاصه درس ۲۱)

ن

درس بیست و یکم (اوضاع اجتماعی ایران باستان) پایتیه هفتم نام دبیره ابوا - نام دبیره ستاه

- یکی از منابعی که مورخان برای پی بردن به اوضاع اجتماعی مردم ایران باستان از آن استفاده می کنند ← کتاب شاهنامه فردوسی میباشد.

- در ایران باستان، هسته اولیه جامعه را خانواده تشکیل میداده.

- ازدواج در ایران باستان ← یک تکلیف دینی - ویمان مقلس بود،

به همین دلیل اگر کسی عمداً از واج سر باز می زد، گناهکار شمرده می شد.

- در ایران باستان مردان، زمانی می توانستند مقام و منصبی (شغل) بگیرند

که ← همسر داشته باشند.

- در ایران پدر به عنوان سرپرست خانواده نقش مهمی داشتند.

- نقش و وظایف پدر در ایران باستان: ۱) اجرای مراسم مذهبی ۲) حفظ امنیت خانواده.

- ازدواج در ایران باستان ← معمولاً خونشاونی - و درون گروهی بود،

یعنی ← اغلب سعی می کردند یا افرادی از خردمان و قاصیل خود ازدواج کنند تا با آن ها، هم خون باشند و خصوصیات آن دو دمان را حفظ کنند.

- در دوره ایران باستان برای فرزندان پسر ارزش خاصی قائل بودند و این

موضوع به خصوص برای پادشاهان و درباریان که سلطنت موروثی داشتند

اهمیت زیادی داشت. ۱) بیشتر نیازها خود، مانند خوراک، پوشاک

ایران را تولید می کردند.

- در ایران باستان زبان در کنار مرداب به نخ رسی - پارچه بافی، قالی بافی

و مشارکت در کار کشاورزی می پدید آمدند.

- در ایران باستان مرکز تربیت و آموزش خانواده ها بود.

- اصول و ارزش های اخلاقی که خانواده های ایران باستان به اعضای

خانواده خود یاد می دادند عبارتند از: ۱- راستگویی ۲- امانت داری -

۳- میهن دوستی، ۴- وفای به عهد و پیمان بوده.

پدران شغل خود را به پسران یاد می دادند (هر شغلی که پلار داشت) مادران

هم کدبانوی خانواده، رسوم خانه داری را به دختران خود آموزش می دادند.

۴۴ - در دوره ایران باستان بیشتر مردم در روستاها زندگی می کردند و -

کشاورزان بیشترین جمعیت آن زمان را تشکیل می دادند.

- در ایران باستان از زمان سلسله ساسانیان شهرهایی در قلمرو ایران ساخته

شدند. شهرها بیشتر محل زندگی سباهان - و مأموران حکومت بود.

- در دوره ساسانیان فرمانروایان شهرهای زیادی بنا کردند و جمعیت

شهری افزایش یافت. در این شهرها مأموران حکومتی صنعتگران

بازرگانان ← و پیشه وران زندگی می کردند.

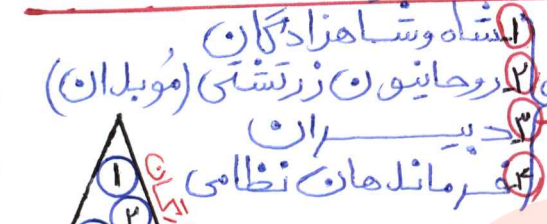
نقش خانواده در ایران باستان

یعنی زن خانه - زندگی روستایی ایران باستان - زندگی شهری در ایران باستان

در جوامع و تمدن های باستانی، نظام طبقاتی داشتند ← پس از یکجا نشینی، تقسیم کار پدید آمد، افراد در گروه های مختلف شغلی دسته بندی شده بودند.

حکومتی بوجود آمدن اختلاف طبقاتی در ایران باستان:

الف: با تشکیل امپراتوری های بزرگ
ب: قرار گرفتن قدرت و ثروت در دست شاهان، شاهزادگان و سایر مقام های حکومتی
 - اختلاف طبقاتی در دوره ساسانیان به اوج رسید و جامعه طبقاتی در این دوره بسیار تبعیض آمیز بود.

- طبقه بزرگان شامل:
- 1 شاه و شاهزادگان
 - 2 اشراف و بزرگان
 - 3 کشاورزان
 - 4 کارگران

تقسیم بند مردم در دوره ساسانیان (ایران باستان)

- امتیازاتی که طبقه بزرگان از آن برخوردار بودند:
- 1 زمین ها و ثروت های زیادی داشتند.
 - 2 از پرداخت مالیات معاف بودند.
 - 3 از حق تحصیل و آموزش برخوردار بودند.
 - 4 خود را صاحب جان و مال مردم می دانستند.
- امتیازاتی که طبقه عامه مردم از آن محروم بودند:
- 1 از بسیاری از حقوق اجتماعی محروم بودند.
 - 2 شرایط تحصیل برای عامه مردم بسیار سخت و دشوار بود.
 - 3 پارس سنگین مالیات بردوش آنها بود.
 - 4 در جنگ ها پایه پیاده نظام را تشکیل می دادند و اگر کسی از جنگ فرار می کرد به شدت مجازات می شد.

- در زمان ساسانیان ← کشاورزان اکثریت جامعه را تشکیل می دادند و فعالیت های اقتصادی مهم پرورش - کشاورزان بود.

در دوره ایران باستان (ساسانیان) ← چون موبدان زرتشتی که خود جزو طبقه بزرگان بودند، از اختلاف طبقاتی حمایت می کردند و در دستگاه حکومتی نفوذ زیادی داشتند.

در ایران باستان، اختلاف طبقاتی بر روابط، آداب و معاشرت مردم تأثیر گذاشته بود.

- 1 در جامعه طبقاتی، رفتن از طبقه ای به طبقه دیگر بسیار سخت و ناممکن بود (یعنی فرزندان کشاورزی باستانی تا ابد کشاورز بمانند و با اشراف زادگان همیشه در تجربه اشراف یا بزرگان باقی می ماندند)
- 2 افراد از طبقه محروم نمی توانستند با بزرگان ازدواج کنند.
- 3 لباس و مشگرف طبقات عامه مردم و اشراف یا بزرگان با هم فرق می کرد.
- 4 در شهرها، پیشه وران و کشاورزان نمی توانستند در محله خاص بزرگان زندگی کنند و مجبور بودند در اطراف و حاشیه شهرها ساکن باشند.
- 5 در دوره ساسانی طبقات بزرگان یا اشراف و عامه مردم، آتشکده های جداگانه داشتند. مردم ایران در زمان ساسانیان مسلمان می شوند، زیرا در این دین همه انسانها

قوانینی که در طبقات اجتماعی حاکم بود:

در برابر خداوند برابرند و تنها کسانی که تقوی بیشتری دارند نزد خداوند گدای ترند.

سخن هردوت مورخ یونانی درباره اختلاف طبقات ایران باستان (ساسانیان):
 ایرانی ها وقتی در کوچیه به هم می رسیدند، ربوبی می کردند و اگر با یکدیگر تفاوت طبقاتی داشتند، افرادی را می پادشاه می کردند و بزرگواران را نومی زدند.

نمونه هایی از زندگی پیرتجمل شاهان دوره ایران باستان (ساسانیان):

شاهان و شاهزادگان زندگی پیرتجملی داشتند و در کاخ های بسیار خوشگذاری می پدید آفتند برای مثال:

- 1 خسرو پیر و نیزه تاجی داشت که تعداد زیادی طلا و نقره در آن یکبار برده شده بود و مرفا و طلاهای آن به اندازه تخم کزنجشک بودند، در آن دوره تاج سنگین را از سقف آویزان می کردند و شاه و بزرگان می نشستند.
- 2 او پیرتجلی می نشست که از عاج فیل درست شده بود و نرده های آن از طلا و نقره بود. او، سطرنجی داشت که مهره های آن از یاقوت و زمرد بودند.

موفق باشید: ابوالحسنی